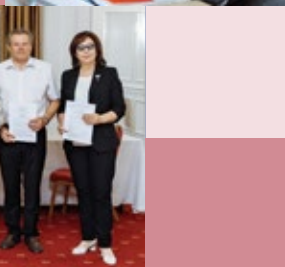
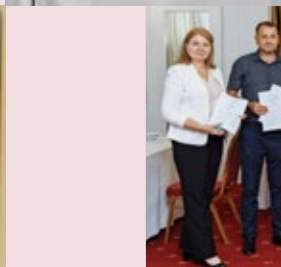
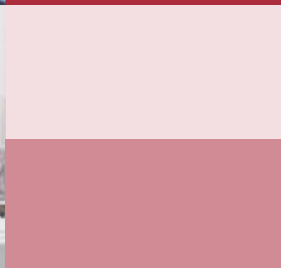
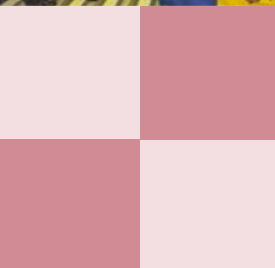

CONSOLIDAREA DREPTULUI LA MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Proiectul Consiliului Europei implementat în cadrul Planurilor de Acțiune ale Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021-2024 și 2025-2028 și cofinanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și Consiliul Europei.

European
Social
Charter

Charte
sociale
européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

PREZENTARE SUCCINTĂ

Proiectul „Consolidarea dreptului la muncă în Republica Moldova” a constituit prima inițiativă a Consiliului Europei implementată în domeniul drepturilor sociale în Republica Moldova.

Parte a **Planurilor de Acțiune ale Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021-2024 și 2025-2028**, proiectul a fost **cofinanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Consiliul Europei.**

OBIECTIVUL GENERAL

Consolidarea respectării dreptului la muncă în conformitate cu standardele internaționale și facilitarea accesului persoanelor din grupurile vulnerabile la învățământul profesional tehnic și angajarea ulterioară a acestora.

PARTENERII PROIECTULUI: Comisia parlamentară pentru protecție socială, sănătate și familie, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratul de Stat al Muncii, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru Egalitate, și opt instituții ÎPT selectate.

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: decembrie 2022 – decembrie 2025

BUGET: 1 000 000.00 EUR

LISTA DE ABREVIERI:

CES, Carta – Carta Socială Europeană (revizuită)

CEDS – Comitetul European al Drepturilor Sociale

NEET – Tinerii care nu sunt încadrați în câmpul muncii și nu urmează o formă de instruire sau pregătire profesională

ÎPT – Învățământ profesional tehnic

ONG – Organizații neguvernamentale

HELP – Programul Consiliului Europei privind educația în domeniul drepturilor omului pentru profesioniștii din domeniul juridic (HELP)

OBIECTIVUL 1

AUTORITĂȚILE NAȚIONALE ȘI GRUPURILE ȚINTĂ RELEVANTE PROMOVEAZĂ ȘI PROTEJEAZĂ DREPTURILE SOCIALE ȘI DREPTUL LA MUNCĂ, ÎN SPECIAL DREPTURILE DE ANGAJARE ALE PERSOANELOR DIN GRUPURILE VULNERABILE, ÎN CONFORMITATE CU STANDARDELE EUROPENE ȘI CARTA SOCIALĂ EUROPEANĂ

REALIZĂRILE PROIECTULUI

- ▶ **CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE DE A PROTEJA DREPTURILE SOCIALE ȘI DREPTUL LA MUNCĂ ALE PERSOANELOR DIN GRUPURILE VULNERABILE, PRIN REALIZAREA UNEI EVALUĂRI CUPRINZĂTOARE A NECESITĂȚILOR ȘI A UNEI FOI DE PARCURS**

EVALUAREA DREPTURILOR SOCIALE ȘI A DREPTULUI LA MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Report privind evaluarea necesităților

O evaluare cuprinzătoare a **necesităților în domeniul drepturilor sociale, cu un accent deosebit pe dreptul la muncă și angajare al persoanelor din grupurile vulnerabile**, a fost realizată de consultanții Consiliului Europei. Constatările evaluării au deschis calea pentru cooperarea ulterioară cu **autoritățile naționale** în vederea alinării **legislației și practicilor** din Republica Moldova la **standardele europene** privind:

- nediscriminarea în procesul de angajare;
- formarea profesională;
- remunerarea egală pentru muncă egală;
- angajarea persoanelor cu dizabilități.

Foaie de parcurs

A fost elaborată **o foaie de parcurs cu 75 de acțiuni** menite să consolideze drepturile sociale și dreptul la muncă prin:

- **Angajamente internaționale** – ratificarea unor prevederi adiționale ale *Cartei Sociale Europene și ale Protocolului adițional privind reclamațiile colective*;
- **Reforme a cadrului de reglementare** – promovarea tratamentului egal și eliminarea discriminării în domeniul ocupării forței de muncă;
- **Reforme în educație** – alinierea învățământului profesional tehnic la necesitățile pieței muncii și îmbunătățirea calificării cadrelor didactice.

Având la bază foaia de parcurs, Consiliul Europei a întreprins o serie de inițiative menite să consolideze protecția și implementarea drepturilor sociale și a dreptului la muncă.

► ALINIEREA CADRULUI JURIDIC NAȚIONAL ÎN DOMENIUL DREPTURILOR SOCIALE ȘI DREPTULUI LA MUNCĂ LA STANDARDELE EUROPENE, INCLUSIV LA CARTA SOCIALĂ EUROPEANĂ

CONSOLIDAREA CADRULUI JURIDIC

Expertiză și analiză juridică

A fost realizată o analiză juridică pentru a alinia **cadrul național privind sănătatea publică și ocupațională**, inclusiv a **statisticilor privind accidentele la locul de muncă**, precum și pentru consolidarea protecției **sănătății și securității lucrătorilor independenți**, în conformitate cu standardele europene.

Măsurile concrete și implicarea actorilor cheie

Împreună cu **72 de reprezentanți** ai autorităților naționale relevante și actorilor-cheie, în cadrul a două mese rotunde, au fost analizate și validate principalele intervenții legislative și acțiuni instituționale identificate în raportul de evaluare a necesităților în domeniul drepturilor sociale, precum și în foaia de parcurs pentru implementarea acestora.

REALIZĂRI-CHEIE

- **Proiectul de Hotărâre a Guvernului** privind modificarea regulamentului de investigație a accidentelor de muncă a fost înregistrat în sistemul **e-Legiferare** cu numărul **741/MMPS/2025**.
- **Legea nr. 193/2025**, care introduce modificări la Legea nr. 186/2008 privind securitatea și sănătatea în muncă, a fost adoptată la 10 iulie 2025 de Parlamentul Republicii Moldova.

► CREȘTEREA GRADULUI DE CONȘTIENTIZARE A AUTORITAȚILOR NAȚIONALE ȘI A ACTORILOR CHEIE CU PRIVIRE LA DREPTURILE SOCIALE, DREPTUL LA MUNCĂ ȘI SISTEMUL CARTEI SOCIALE EUROPENE

SENSIBILIZAREA PRIVIND DREPTURILE SOCIALE ȘI ANGAJAMENTELE ASUMATE

1 curs național HELP „Dreptul la muncă și drepturile omului”, adaptat la cadrul juridic național și desfășurat în cooperare cu Institutul Național al Justiției și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. **46 de profesioniști din domeniul juridic și 24 de inspectori ai muncii** au finalizat cu succes cursul.

194 de reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, Oficiului Avocatului Poporului, Consiliului pentru Egalitate, Inspectoratului de Stat al Muncii, ONG-urilor și ai altor actori cheie și-au consolidat cunoștințele privind sistemul CSE și obligațiile Republicii Moldova în temeiul acesteia, în cadrul a **6** instruirii.

5 publicații privind standardele drepturilor sociale au fost traduse, publicate și distribuite beneficiarilor proiectului.

REALIZARE-CHEIE

Republica Moldova și-a extins angajamentele în cadrul Cartei Sociale Europene prin ratificarea a **opt prevederi adiționale ale Cartei**, mărind, astfel, numărul total de prevederi acceptate la **71 din 98**.

► ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII RAPORTĂRII CĂTRE COMITETUL EUROPEAN AL DREPTURILOR SOCIALE

ÎMBUNĂȚĂȚIREA RAPORTĂRII NAȚIONALE CĂTRE CEDS

Instruiri de consolidare a capacităților

124 de reprezentanți ai autorităților de stat, Oficiului Avocatului Poporului, Consiliului pentru Egalitate și ai partenerilor sociali au fost instruiți privind procedura de raportare către Comitetul European al Drepturilor Sociale în cadrul a **3** seminare.

Materiale de orientare

A fost elaborat, tradus și publicat un **Manual pentru elaborarea rapoartelor naționale** privind prevederile acceptate în cadrul CSE.

REALIZĂRI-CHEIE

- **Primul raport ad-hoc** privind criza costului vieții, transmis de Ministerul Muncii și Protecției Sociale către CEDS (ianuarie 2024);
 - **Primele rapoarte alternative** la raportul ad-hoc privind criza costului vieții transmise de Oficiul Avocatului Poporului și de Consiliul pentru Egalitate către CEDS (iunie 2024).
-

► CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR OFICIULUI AVOCATULUI POPORULUI ȘI ALE CONSILIULUI PENTRU EGALITATE DE A MONITORIZA RESPECTAREA DREPTURILOR SOCIALE ȘI DREPTULUI LA MUNCĂ ÎN CONFORMITATE CU STANDARDELE EUROPENE, INCLUSIV CU STANDARDELE CARTEI SOCIALE EUROPENE

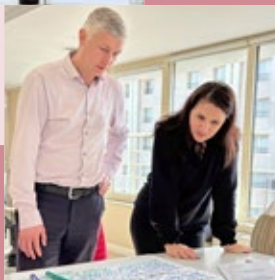
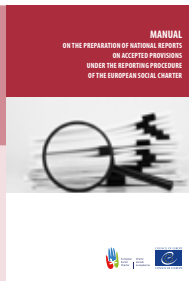
Consolidarea capacităților

61 de angajați ai Oficiului Avocatului Poporului și ai Consiliului pentru Egalitate și-au consolidat cunoștințele privind sistemul CSE, pentru a monitoriza mai eficient drepturile sociale și dreptul la muncă și pentru a întocmi rapoarte alternative către CEDS, în cadrul a **3 ateliere de lucru**.

Materiale de orientare

A fost elaborat și publicat un **Ghid privind monitorizarea respectării dreptului la muncă în Republica Moldova** pentru Oficiul Avocatului Poporului și Consiliul pentru Egalitate.

► CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSPECTORATULUI DE STAT AL MUNCII PENTRU ÎNDEPLINIREA EFICIENTĂ A MANDATULUI SĂU

Instruiri de consolidare a capacităților

Toți cei **58 de inspectori ai muncii** și-au consolidat cunoștințele în cadrul a **8 instruirii** privind standardele CSE și jurisprudența CEDS, comunicarea eficientă, standardele și practicile internaționale în domeniul integrității, precum și aplicarea sancțiunilor pentru muncă nedeclarată și subdeclarată.

Ghiduri practice pentru inspectorii muncii

- Listă de verificare și chestionar pentru **identificarea muncii nedeclarate** în cadrul inspecțiilor tematice;
- Ghid privind **aplicarea sancțiunilor** pentru munca nedeclarată și subdeclarată;
- Ghid privind **comunicarea eficientă** cu agenții economici;
- **Metodologie și bază de date** pentru analiza și stabilirea criteriilor de risc în domeniile de control.

Imagine instituțională modernă

A fost elaborat un **Brandbook** care definește noua identitate vizuală a Inspectoratului de Stat al Muncii.

EVENIMENT DE REFERINȚĂ

Vizită de studiu în Polonia pentru **8 inspectori ai muncii**, cu scopul de a dobândi cunoștințe practice privind metodologiile de inspecție, cooperarea interinstituțională și planificarea bazată pe risc, precum și de a consolida cooperarea instituțională în domeniul inspecției muncii.

REALIZARE-CHEIE

A fost elaborat un **Cod de Conduită**, în strânsă consultare cu toți cei **58 de inspectori ai muncii**. Codul, **aprobat oficial** prin Ordinul Directorului Inspectoratului de Stat al Muncii, este disponibil în limbile engleză și română și a fost publicat pe site-ul instituției.

OBIECTIVUL 2

INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL TEHNIC DEVIN MAI INCLUZIVE ȘI SENSIBILE LA DIMENSIUNEA DE GEN, PRECUM ȘI CAPABILE SĂ IDENTIFICE ȘI SĂ ATRAGĂ PERSOANELE DIN GRUPURILE VULNERABILE ȘI TINERII

REALIZĂRILE PROIECTULUI

- ▶ ÎMBUNĂȚĂȚIREA CUNOȘTIINȚELOR AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE PRIVIND NECESITĂȚILE TINERILOR NEET PRINTR-O ANALIZĂ CUPRINZĂTOARE ȘI ELABORAREA UNEI FOI DE PARCURS

TINERII NEET ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Raport de analiză

Raportul „Tinerii NEET din Republica Moldova – o analiză a inegalităților și oportunităților de integrare educațională și profesională” a fost elaborat în baza interviurilor realizate cu **857 de tineri NEET (312 bărbați și 545 femei** cu vârste între 15 și 34 de ani) din întreaga țară.

Foie de parcurs privind integrarea

A fost elaborată o **foie de parcurs pentru integrarea tinerilor NEET în sistemul de învățământ profesional tehnic și pe piața muncii**, care include **85 de acțiuni și inițiative**, structurate în două domenii principale de intervenție:

- Educație;
- Piața muncii.

REALIZARE-CHEIE

A fost creată o **Rețea națională pentru tinerii NEET**, reunind opt instituții de învățământ profesional tehnic (IPT) pentru a împărtăși cunoștințe și a dezvolta strategii de integrare mai eficiente a tinerilor NEET în sistemul IPT.

CONSTITUIREA REȚELEI NEET

Masă rotundă

O **masă rotundă**, la care au participat **21 de persoane**, a pus bazele **Rețelei NEET**.

Ateliere de lucru pentru constituirea Rețelei

9 ateliere, la care au participat **16 membri** ai rețelei, au contribuit la elaborarea **documentelor de constituire** ale Rețelei NEET:

- Conceptul Rețelei NEET;
- Regulamentul de organizare și funcționare;
- Memorandumul de cooperare;
- Planul de acțiune.

Lansarea oficială

Rețeaua Națională pentru Integrarea tinerilor și tinerelor NEET în sistemul ÎPT a fost oficial lansată în prezența a **44 de participanți**.

Prezență digitală

A fost creată o **pagină de Facebook dedicată Rețelei NEET**, pentru a promova rețeaua, distribui actualizări și pentru a implica părțile interesate prin postări și materiale vizuale.

► CONSOLIDAREA ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE ALE CELOR OPT MEMBRI AI REȚELEI NEET ÎN PROMOVAREA OFERTELOR EDUCAȚIONALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC

Strategie și planuri de comunicare

A fost elaborată o **strategie de comunicare** și **8 planuri personalizate** pentru fiecare instituție ÎPT membră a Rețelei NEET, în scopul consolidării atragerii și implicării tinerilor NEET.

Instruiri de consolidare a capacităților

44 de cadre didactice și **elevi** din ÎPT au beneficiat de două sesiuni de instruire, astfel, consolidându-și competențele de comunicare pentru promovarea ofertelor educaționale și îmbunătățirea conținutului site-urilor instituționale.

Material promoțional

Au fost realizate **8 roll-up-uri** pentru a spori vizibilitatea și ofertele educaționale ale instituțiilor ÎPT. **Suportul oferit prin activități de mentorat** a ajutat instituțiile ÎPT să promoveze activitățile de informare și vizibilitatea Rețelei NEET.

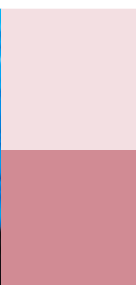
Instrumente digitale

A fost creată o **hartă interactivă** a instituțiilor ÎPT, integrată, atât în [site-ul oficial](#) al Ministerului Educației și Cercetării, cât și în [site-ul dedicat](#) instituțiilor ÎPT, facilitând accesul la informația despre oportunitățile învățământului profesional tehnic.

Promovare multimedia

A fost realizat un **spot video** pentru promovarea hărții interactive a instituțiilor ÎPT și a ofertelor lor educaționale. **Nouă videoclipuri scurte (reels)** au fost realizate pentru a promova ofertele educaționale ale instituțiilor ÎPT.

► CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR CADRELOR DIDACTICE DE A PROMOVA INCLUZIUNEA ȘI EGALITATEA DE GEN ÎN INSTITUȚIILE ÎPT

Materiale de instruire elaborate

A fost elaborat un **curs de formare a formatorilor privind incluziunea, egalitatea de gen și integrarea din perspectiva drepturilor sociale**, destinat cadrelor didactice și elevilor din IPT, însoțit de un set complet de materiale didactice și resurse de instruire.

Crearea unui grup de formatori

A fost creată o **rețea** formată din **25 de cadre didactice** din IPT, care și-au consolidat cunoștințele și competențele de a facilita instruirii privind incluziunea, egalitatea de gen și drepturile sociale.

Instruiri în cascadă organizate la nivel național

Prin intermediul a **7 instruirii în cascadă pentru cadrele didactice** și **8 instruirii pentru elevi**:

- **205 cadre didactice IPT** și-au consolidat cunoștințele privind incluziunea, egalitatea de gen și integrarea din perspectiva drepturilor sociale;
- **209 elevi IPT** și-au sporit gradul de conștientizare cu privire la aceste subiecte la nivel național.

Evaluarea accesibilității

Un **raport de evaluare** a analizat infrastructura a **7 instituții IPT**, cu un accent special pe **accesibilitatea pentru elevii cu dizabilități fizice**.

EVENTIMENT DE REFERINȚĂ

Vizită de studiu în **Estonia** pentru **8 manageri și cadre didactice din IPT** cu scopul de a analiza sistemul și bunele practice în organizarea și gestionarea educației incluzive în instituțiile IPT.

► CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR MINISTERULUI EDUCAȚIEI ȘI ALE INSTITUȚIILOR ÎPT DE A MONITORIZA PARCURSUL PROFESIONAL AL ABSOLVENȚILOR ÎPT

Raport de evaluare elaborat

Raportul „**Dincolo de diplomă: Efortul instituțiilor ÎPT de a monitoriza parcursul profesional al absolvenților**” a fost elaborat pe baza interviurilor realizate cu **84 de instituții ÎPT și 1 485 de elevi**, oferind o analiză detaliată a parcursului profesional al absolvenților.

Consultări cu actorii-cheie

44 de reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării și ai instituțiilor ÎPT au discutat și identificat măsuri eficiente pentru **monitorizarea traseului profesional al absolvenților**.

Planificarea dezvoltării unui software

A fost elaborat un **document cu specificații tehnice** pentru a ghida dezvoltarea unui **sistem software** destinat să sprijine Ministerul Educației și Cercetării în monitorizarea parcursului profesional al absolvenților ÎPT.

► CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR ELEVILOR DE A ÎNVĂȚA SĂ CITEASCĂ ȘI SĂ SCRIE ÎN BRAILLE

Materiale de instruire elaborate

Un **Abecedar** și un **curriculum** pentru predarea citirii și scrierii în Braille au fost elaborate pentru a sprijini educația incluzivă.

Echipament tehnic oferit

A fost achiziționat **echipament esențial**, inclusiv **4** mașini de dactilografiat Braille, **1** imprimantă laser și **2 910** articole de papetărie pentru imprimarea în Braille, asigurând resurse educaționale de înaltă calitate pentru elevi.

OBIECTIVUL 3

**AUTORITĂȚILE NAȚIONALE ȘI GRUPURILE ȚINTĂ RELEVANTE
FACILITEAZĂ ACCESUL PE PIAȚA MUNCII A PERSOANELOR DIN
GRUPURILE VULNERABILE, INCLUSIV PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI**

REALIZĂRILE PROIECTULUI

► CONSOLIDAREA COMPETENȚELOR SOFT ALE PROFESORILOR ȘI ELEVILOR DIN ÎPT ȘI SPORIREA CUNOȘTIINȚELOR PRIVIND DREPTUL LA MUNCĂ

Curs de instruire privind educația non-formală

A fost elaborat un **curs cuprinzător de instruire** privind competențele soft și dreptul la muncă, însoțit de materiale interactive care să sprijine un proces de învățare incluziv.

Crearea unui grup de formatori

A fost creată o **rețea din 20 de cadre didactice ÎPT și reprezentanți ai societății civile**, menită să faciliteze instruirea și să promoveze educația non-formală privind competențele soft și dreptul la muncă.

Instruiri în cascadă la nivel național

Prin intermediul a **8 instruiri în cascadă, 213 elevi** din ÎPT din întreaga țară și-au consolidat competențele soft și aprofundat cunoștințele privind dreptul la muncă.

► SPORIREA GRADULUI DE CONȘTIENȚIZARE A AUTORITAȚILOR NAȚIONALE ȘI A GRUPURILOR ȚINTĂ PRIVIND FACILITAREA ACCESULUI PERSOANELOR DIN GRUPURILE VULNERABILE DIN SISTEMUL ÎPT PE PIAȚA MUNCII

PROMOVAREA ANGAJĂRII INCLUZIVE

Bază de date a angajatorilor incluzivi

A fost creată o **bază de date** a angajatorilor din **opt regiuni** ale țării, dispuși să angajeze persoane cu nevoi speciale.

Evaluarea angajării persoanelor cu dizabilități

Un **sondaj național**, realizat cu participarea a **33 de instituții publice și tuturor universităților**, a identificat necesitățile și lacunele cheie în domeniul angajării persoanelor cu dizabilități.

Raport: „Spre o piață a muncii incluzivă”

A fost elaborat un **raport cuprinzător** care prezintă constatările și recomandările privind crearea unor medii de lucru mai incluzive.

Informații accesibile pentru toți

Un **pliant informativ** privind oportunitățile de angajare pentru persoanele cu dizabilități, elaborat împreună cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și disponibil în limbile română, rusă și în Braille, a fost distribuit pe scară largă.

CONSOLIDAREA DIALOGULUI ȘI A ANGAJĂRII INCLUZIVE

Discuții la masă rotundă

20 de reprezentanți ai autorităților naționale, partenerilor sociali și ai companiilor publice și private au analizat **provocările și oportunitățile** pentru consolidarea **cooperării intersectoriale**, cu scopul de a integra mai eficient **persoanele cu nevoi speciale** pe piața muncii.

Ateliere de lucru interactive

3 ateliere de lucru au reunit **73 reprezentanți** ai autorităților naționale și locale, partenerilor sociali, universităților, societății civile și sectorului privat, cu scopul de a :

- explora **beneficiile sociale și economice** ale angajării persoanelor cu dizabilități;
- promova **oportunitățile de angajare și stagiile incluzive**;
- consolida **parteneriatele** care sprijină integrarea socială și participarea egală.

REALIZARE-CHEIE

Un **grant** pentru creșterea **oportunităților** de angajare a elevilor din grupurile vulnerabile, inclusiv a celor cu nevoi educaționale speciale și dizabilități, a fost implementat cu succes:

- **109 elevi din 8 instituții ÎPT** și-au consolidat cunoștințele și abilitățile în materie de **antreprenariat social**;
- **8 planuri de afaceri sociale la nivel școlar** au fost dezvoltate și implementate de elevi în cooperare cu instituțiile ÎPT;
- **43 de elevi** au participat la stagii de practică și vizite de studiu în întreprinderi sociale și tradiționale.

REZULTATELE PROIECTULUI ÎN CIFRE

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII

Departamentul Drepturi Sociale

**Proiectul Consiliului Europei
„Consolidarea dreptului la munca în Republica Moldova”**

RON

www.coe.int

Consiliul Europei este cea mai importantă organizație privind drepturile omului de pe continent. Acesta include 46 de state membre, dintre care 27 sunt membre ale Uniunii Europene. Toate statele Consiliului Europei sunt semnatare ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, un tratat menit să protejeze drepturile omului, democrația și statul de drept. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

European
Social
Charter

Charte
sociale
européenne

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE